

І.С. Паранько

ЗНАЧЕННЯ ГЕОЛОГІЧНИХ ФОРМАЦІЙ ПРИ СТРАТИФІКАЦІЇ І КОРЕЛЯЦІЇ РОЗРІЗІВ ДОКЕМБРІЮ

Обґрунтовано можливості застосування геолого-формаційних досліджень при стратифікації та кореляції розрізів докембрію.

Обоснованы возможности использования геолого-формационных исследований при стратификации и корреляции разрезов докембрия.

The opportunities of geological-formational studies for stratification and correlation of separated Precambrian units have been argued.

Не дивлячись на значні досягнення української геології в галузі вивчення докембрію, питання стратиграфії та між-регіональної кореляції розрізів метаморфічних товщ вимагають суттєвого доопрацювання. Відсутність єдиної методологічної основи, а також критеріїв і ознак як стратифікації метаморфічних утворень, так і кореляції розрізнених розрізів складають єдину причину розходжень, які існують на сьогоднішній день між отримуваним геологами-виробничниками фактичним матеріалом і чинними схемами стратиграфічного поділу докембрію УЩ.

Аналізуючи основні особливості стратиграфії докембрію, Ю.Р. Беккер [1] концентрував увагу на шести основних критеріях, які покликані підвищити ступінь об'єктивності стратиграфічного поділу цих своєрідних утворень земної кори. До таких критеріїв він відносив:

1 – наявність стратиграфічних та структурних неузгоджень регіонального характеру і особливо неузгоджень у будові складчастих областей;

2 – наявність або відсутність синорогених і апоорогених інтрузій гранітоїдів та протоорогених, синорогених екструзій і інтрузій основних порід (офіолітів);

3 – структурно-фаціальні та літологічні особливості, а також наявність викопних характерних формацій;

4 – характер ступеня метаморфізму порід;

5 – дані про абсолютний вік;

6 – палеонтологічні дані.

Приблизно на таких же позиціях базуються і розроблені МСК України основні принципи стратиграфічного поділу докембрію УЩ (протокол МСК України від 15.04.1993 р.), рекомендовані для складання геологічних карт. Серед останніх основне місце займають наступні принципи:

1 – структурний, виражений через характер залягання порід, кількість деформацій, переривів тощо;

2 – літолого-петрографічний;

3 – біостратиграфічний;

4 – геохронологічний;

5 – хеостратиграфічний;

6 – магніостратиграфічний.

Найбільш яскравим відображенням усіх структурно-речовинних особливостей будь-якого геологічного тіла є **формація** як натуральна асоціація гірських порід і пов'язаних з ними мінеральних утворень, окремі члени яких (породи, верстви, товщі тощо) внаслідок парагенетичних

відносин тісно пов'язані один з одним як у просторовому, так і віковому відношенні (перешарування й деякі направлені ряди) [2-4].

Розвиваючи цю тезу, слід зазначити, що формацію, перш за все, визначає елементарний парагенезис, який є одночасно формаційним підрозділом першого рангу, що забезпечує однорідність геологічного тіла певного рівня організації. Виходячи з уявлень М.С. Шатського, що формація – це геологічне тіло [4], характер першої і, відповідно, другого визначають структурно-речовинна однорідність і визначеність рівня організації речовини, які, в свою чергу, виражені у видовій однорідності елементарних парагенезисів, що складають геологічні тіла (формації), оскільки видова однорідність останніх є натуральною і суттєвою ознакою самих тіл.

Ознака видової однорідності елементарних парагенезисів є загальною геосистемною властивістю об'єктів різних видів організації речовини – від мінеральних, породних, формаційних тіл, формаційних рядів до формаційних, структурно-формаційних комплексів, геоструктур і земної кори. З такою ознакою видової однорідності пов'язана визначеність об'єктів як єдиних натуральних систем, а також фіксованість їхнього рівня організації. Окрім того, ця ознака є "носієм" парагенетичних відношень елементів, які складають тіла.

Для тіл формаційного рівня організації (формацій) парагенезис порід виражається через певне положення їх у структурі елементарного парагенезису, що закономірно повторюється у формі фаціальних сполучень та фаціальних рядів.

Таким чином, формація як натуральне геологічне тіло характеризується видовою однорідністю елементарних парагенезисів або елементарних ланок, складених верстами, пачками, прошарками конкретних порід як у вертикальному (вікова послідовність порід, їх фаціальні сполучення), так і латеральному (фаціальні заміщення порід, латеральні ряди) відношеннях.

Формації, складені з конкретних гірських порід, називаються членами формації [4], а гірська порода, у свою чергу, є матеріальним вираженням мінерально-петрографічного виду. Таким чином, формація – це не просто парагенезис порід, а парагенезис мінерально-петрографічних видів порід. Разом з тим, за кожним петрографічним видом стоїть своя

фізико-географічна і, навіть, геодинамічна обстановка утворення, і парагенезиси порід можуть виступати в ролі індикаторів палеогеографічних і палеотектонічних обстановок породоутворення.

Відповідно, виділення формацій передбачає всебічне вивчення речовини з наступним виділенням мінерально-петрографічних видів або членів формації. Останні не тільки є однією з ознак однорідності геологічного тіла як формації, але й несуть у собі інформацію про умови формування даного тіла. Проте речовина геологічних тіл проявляється у кожному конкретному випадку в якій-небудь конкретній формі, яку називають “будовою” або “структурою”. Саме структура, виражена в упорядкованому розміщенні членів або мінерально-петрографічних видів, є другою ознакою однорідності формації як геологічного тіла і дозволяє виділяти основний елемент формації – *елементарну ланку*, яка являє собою закономірне упорядковане повторення двох або більше членів формації [5], продиктоване, в першу чергу, певними фізико-географічними, палеотектонічними та іншими особливостями геологічного розвитку структур, територій, регіонів і земної кори в цілому.

Із зазначеного випливає, що формація як парагенезис гірських порід є “носієм” інформації не тільки про структурно-речовинні особливості геологічних тіл, але й про умови формування, тобто історико-геологічні особливості. Виявлення певних ознак подібності формацій розрізаних розрізів дає можливість шляхом застосування геолого-формаційного аналізу проводити всебічну кореляцію геологічних об’єктів як у відношенні їх *синхронізації* (встановлення однаковості), так і у відношенні *ідентифікації* (встановлення приналежності до одного й того ж типу геологічних тіл) [5, 6].

Аналізуючи викладене вище, можна прийти до висновку, що в основі стратиграфічного поділу докембрію лежать всебічні знання *структурно-речовинних і історико-геологічних* особливостей об’єктів, які підлягають стратифікації. Перші об’єднують структурні, літолого-петрографічні, геофізичні, металогенічні та інші ознаки конкретних розрізів, другі містять геохронологічні, біостратиграфічні, палеогеографічні та палеотектонічні критерії. Враховуючи, що обидві зазначені групи впливають одна з одної і взаємно доповнюються, разом вони складають комплексну модель стратиграфічних досліджень.

Стратиграфічні побудови повинні базуватися на *принципі відповідності* об’ємів формацій об’ємам світ. Це впливає не тільки з досвіду стратиграфічних і формаційних досліджень докембрію [2, 5], але й підтверджується результатами циклостратиграфічного аналізу породних асоціацій [7], і підкреслюється зіставленістю ознак, які лежать в основі виділення формацій та світ.

Вище зазначалось, що формація – це, перш за все, геологічне тіло, складене елементарними породними парагенезисами одного виду. Світа, як стратиграфічний підрозділ, це сукупність (асоціація) літологічно подібних порід, які утворилися в певних фізико-хімічних умовах. Тобто, це теж своєрідне геологічне тіло, яке характеризується певними ознаками, вираженими через літологічний склад асоціюючих порід. Якщо врахувати, що парагенезис – це спільне розташування і спільне утворення порід,

а елементарний парагенезис являє собою реальне вираження видової ознаки формації як геологічного тіла, якою при виділенні світи служить однотипова асоціація конкретних порід, що утворилися в однакових умовах, тоді відповідність *формації і світи як геологічних тіл*, котрі є частиною статичного геологічного простору, обмеженого границями, в середині яких залишаються постійними всі ознаки (властивості й характеристики, за якими визначені границі), очевидна.

Формації утворюють латеральні (фаціальні) та вертикальні ряди. Перші відображають фаціальні зміни, другі – вертикальну послідовність. Разом з тим латеральні неоднорідності мають місце і в межах світ. Враховуючи це, а також уявлення про світ як літолого-фаціальний комплекс [8, 9], в конкретних випадках, при наявності латеральних неоднорідностей світи може відповідати не одна формація, а *фаціальний ряд* [2, 5, 6].

Вертикальні ряди, на відміну від латеральних, об’єднують однакові парагенетично пов’язані формації, які відображають стратиграфічну послідовність формацій, котрі сформувалися впродовж одного тектоно-седиментаційного циклу. Якщо взяти до уваги, що з позиції стратиграфії комплекс порід, який сформувався протягом проявлення одного тектоно-седиментаційного (тектоно-магматичного) циклу, відповідає *серії* [6, 8, 9], враховуючи принцип відповідності, вертикальний ряд формацій можна також ототожнювати з серією.

Таким чином, базуючись на принципі відповідності та рангових співвідношеннях формаційних і стратиграфічних підрозділів, між останніми можна встановити наступні відношення: *формація (або латеральний ряд формацій) – світа, вертикальний ряд формацій – серія*.

Трансформація формаційних підрозділів у стратиграфічні в межах конкретного розрізу або структури дозволяє конкретизувати і науково обґрунтувати об’єми та границі серій і світ через встановлення цілісності об’єктів, складених парагенезисом формацій у першому випадку і порід – у другому. Разом з тим відомо, що встановлення загальних особливостей складу і будови розрізаних конкретних формацій дає можливість говорити про виділення в межах регіону формаційних типів, або абстрактних формацій. Останні несуть в собі інформацію про типові структурно-речовинні ознаки конкретних формацій, які (ознаки) можуть одночасно виступати і *кореляційними ознаками* при стратиграфічній кореляції розрізаних розрізів [6].

Окрім структурно-речовинних ознак, вираженням яких при виділенні формаційних типів є елементарні парагенезиси, характерні для конкретних формацій, останні також характеризуються і близькими історико-геологічними особливостями, тобто палеогеографічними, палеокліматичними, палеотектонічними умовами, що визначають формування в розрізаних розрізах подібних породних парагенезисів. Беручи до уваги принцип незворотнього розвитку земної кори [10], а також результати практичних спостережень, які підтверджують неповторюваність у різновікових комплексах типових породних парагенезисів, можна говорити про те, що структурно-речовинні особливості формаційних типів дають можливість проводити *ідентифікаційну кореляцію* розрізів, історико-геологічні – *синхронізаційну* [11].

Таким чином, виділені основні ознаки, які властиві формаційним типам, можуть виступати як **кореляційні ознаки** стратиграфічних підрозділів, що характеризуються приналежністю до одного і того ж формаційного типу. Іншими словами, встановлення приналежності стратиграфічних одиниць розрізних розрізів до утворень одного й того ж формаційного типу є прямою ознакою їх структурно-речовинної та історико-геологічної кореляційності. Це дає можливість проводити стратиграфічну кореляцію розрізних розрізів.

Для прикладу розглянемо стратиграфічний поділ і кореляцію розрізів Білокоровицької, Овруцької та Вільчанської структур Волинського мегаблоку УЩ.

Згідно з чинною кореляційною хроностратиграфічною схемою раннього докембрію УЩ [12] відклади Білокоровицької структури виділені як топільнянська серія палеопротерозойського віку, розділена (знизу догори) на білокоровицьку та озерянську світи. Осадово-вулканогенну товщу, що виповнює Овруцьку та Вільчанську грабен-синклінали в схемі становлять збраньківська та толкачівська світи овруцької серії. При цьому перша віднесена до палеопротерозою, друга – до мезопротерозою (табл. 1), підставою для цього, як стверджують автори схеми, є дані абсолютного віку порід. Проте не будемо вдаватися до критики об'єктивності методів ізотопної геохронології, а варіант стратиграфічного розчленування вулканогенно-осадових відкладів зазначених структур з позиції геолого-формаційних досліджень і історико-геологічних особливостей їх формування.

Таблиця 1

Співвідношення стратиграфічних підрозділів Білокоровицької, Овруцької та Вільчанської структур Волинського мегаблоку (за [12])

Ера-тема	Білокоровицька структура		Овруцька і Вільчанська структури	
	Серія	Світа	Серія	Світа
Мезопротерозойська			Овруцька	Толкачівська
Палеопротерозойська	Топільнянська	Озерянська Білокоровицька		Збраньківська

З позиції формаційного розчленуванням докембрію Українського щита, відклади, що виповнюють Білокоровицьку, Овруцьку та Вільчанську структури, складають **вулканогенно-осадовий структурно-формаційний комплекс**, який завершує докембрійський розріз регіону [13, 14].

У межах Білокоровицької структури розріз комплексу складають (знизу догори): пісковиково-алевролітова, кварцито-пісковикова і алевроліт-сланцева формації [14].

Пісковиково-алевролітова формація залягає безпосередньо на корях вивітрювання порід тетерівської серії і

гранітоїдів житомирського комплексу, які слугують «рамою» для Білокоровицької грабен-синклінали. Будову формації визначають три крупних ритми, які починаються грубоуламковими породами – гравелітами, крупнозернистими пісковиками, конгломератами і звершуються алевролітами та аргілітами з малопотужними прошарками туфів і туфітів (рис. 1). В розрізі першого знизу ритму присутні малопотужні (в перші метри) згідні тіла діабазів. У стратиграфічному відношенні вона відповідає об'єму нижньої підсвіти білокоровицької світи.

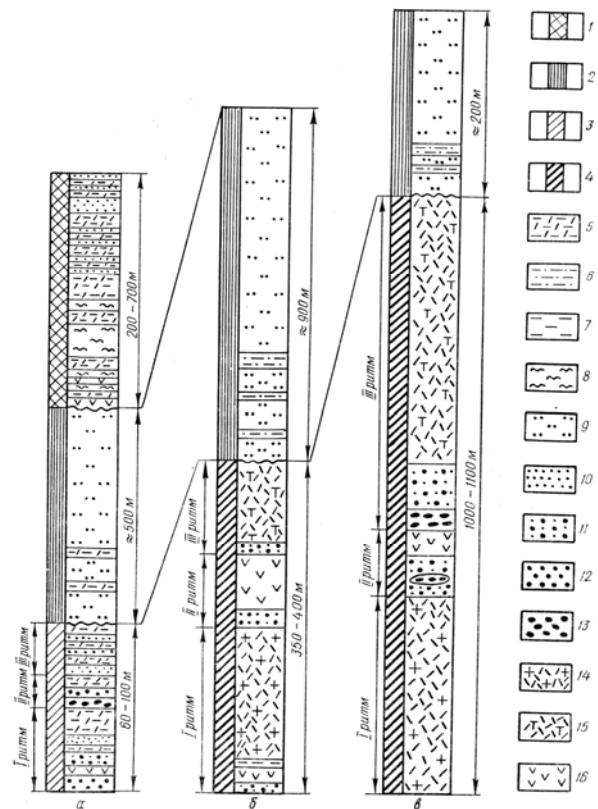

Рис. 1. Кореляція зведених розрізів Білокоровицької (а), Овруцької (б) і Вільчанської структур: 1-4 – геологічні формації: 1 – алевроліт-сланцева; 2 – кварцито-пісковикова; 3 – пісковиково-алевролітова; 4 – трахіандезит-пісковикова; 5-16 – речовинний склад: 5 – алевроліти, аргіліти з домішкою туфогенного матеріалу; 6 – пірофілітові сланці; 7 – філітоподібні сланці; 8 – кварц-серіцитові, серіцит-кварцові, кварц-хлорит-серіцитові сланці; 9 – кварцові пісковики; 10 – дрібнозернисті поліміктові пісковики; 11 – середньо-крупнозернисті поліміктові пісковики; 12 – гравеліти; 13 – конгломерати; 14 – кварцові, кварц-польовошпатові порфіри; 15 – андезити, трахіандезити, трахіандезитові порфірити; 16 – діабаз, діабазові порфірити

Кварцито-пісковикова формація, яка об'єднує відклади верхньої підсвіти білокоровицької світи, залягає нарізних горизонтах пісковиково-алевролітової. Її вид визначає парагенезис червонобарвних пісковиків, кварцито-пісковиків і туфо-алевролітів. Останні утворюють малопотужні прошарки серед пачок пісковиків і більш характерні для нижньої частини розрізу формації.

Алевроліт-сланцева формація завершує розріз Білокоровицької грабен-синкліналі, де незгідно залягає на породах кварцито-пісковикової. Складена вона чергуванням кварц-серицитових, кварц-хлорит-серицитових, серицит-кварцових сланців, поліміктових пісковиків і алевролітів з домішками туфогенного матеріалу. В підпорядкованих кількостях присутні аргіліти, туфоаргіліти, туфоалевроліти, діабазити і діабазові порфірити.

Формаційний ряд Овруцької та Вільчанської структур складають трахіандезит-пісковикова і кварцито-пісковикова формації (рис. 1).

Трахіандезит-пісковикова формація, як і пісковико-алевролітова Білокоровицької структури, характеризується тричленною будовою. В її розрізі фіксується три ритми, що починаються теригенними утвореннями (пісковики, гравеліти, конгломерати) і завершуються покриттями ефузивів (трахіандезити, трахіандезитові порфірити, діабазити, кварцові порфіри).

Кварцито-пісковикова формація незгідно залягає на породах трахіандезит-пісковикової. Її розріз складає монотонна товща червонобарвних кварцито-пісковиків, кварцитів з прошарками пірофілітових сланців.

Таким чином, як впливає з наведеного, в будові вертикальних рядів формацій Білокоровицької, Овруцької та Вільчанської структур є багатоспільного, що вказує на їх синхронне утворення. В першу чергу це стосується пісковико-алевролітової та трахіандезит-пісковикової формацій, для яких властивий однотиповий характер будови, виражений в закономірному трикратному повторенні трансгресивних ритмів. Цей факт дозволяє припускати, що накопичення породних асоціацій обох формацій було підпорядковане одним і тим же тектонічним рухам. Різниця в речовинному складі формацій ймовірно зумовлена різницею в будові та потужності ділянок земної кори, на яких відбувалося закладення структур. Формування Білокоровицької грабен-синкліналі відбувалося на консолідованому фундаменті, складеному утвореннями гранітоїдно-метатеригенного структурно-формаційного комплексу, який об'єднує відклади тетерівської серії та гранітоїди житомирського комплексу, а місцем закладення Овруцької і Вільчанської структур слугувала ділянка земної кори, яка примикала до північного схилу Коростенського плутону і характеризувалася підвищеною, по відношенню до «білокоровицького» фундаменту, вулканічною активністю. Це і зумовило перевагу теригенного осадконакопичення в Білокоровицькій структурі і потужне проявлення сублужного вулканізму в Овруцькій та Вільчанській. Така обстановка характерна для конти-

нентальних рифтових споруд [15]. Розвиток подібних структур відбувається в результаті прогресивного склепіння утворення, що очевидно було зумовлене ростом Коростенського підняття.

Зазначене дозволяє припускати, що формування пісковико-алевролітової формації Білокоровицької структури і трахіандезит-пісковикової Овруцької та Вільчанської грабен-синкліналей відбувалося синхронно, тобто нижня підсвіта білокоровицької світи (за традиційними уявленнями) і збраньківська світа є одновіковими. На користь цього припущення свідчить також те, що обидві формації перекриваються кварцито-пісковиковою формацією. Як в Білокоровицькій, так і Овруцькій та Вільчанській структурах формація характеризується ідентичністю складу і специфічним червоним забарвленням ідентичних за мінеральним складом пісковиків, кварцито-пісковиків та кварцитів. Відмінність полягає лише в тому, що в білокоровицькому розрізі зазначені кластоліти містять прошарки туфоалевролітів і туфоаргілітів, а в овруцько-вільчанському – пірофілітових сланців. Проте, якщо врахувати, що останні є продуктом метаморфізму збірної перекристалізації туфів середньо-основного складу та їх похідних, а також більш високу ступінь метаморфізму порід Овруцької та Вільчанської структур у порівнянні з Білокоровицькою, ідентичність розрізів формацій в усіх структурах стає очевидною. Тобто, на підставі викладеного можна припускати, що ця частина розрізу Білокоровицької структури, яка традиційно в стратиграфічному відношенні виділяється як верхня підсвіта білокоровицької світи топільнянської серії і толкачівська світа овруцької серії однакові як за складом, так і за будовою. Це заперечує виділення їх як самостійних стратиграфічних підрозділів і вказує на необхідність об'єднання в одну стратиграфічну одиницю. Доцільно залишити за нею назву толкачівська світа.

Таким чином, керуючись викладеним вище можна припустити, що вулканогенно-осадкові відклади Білокоровицької, Овруцької та Вільчанської структур сформувалися в результаті єдиного тектоно-магматичного циклу, а це дає підстави виділяти їх як одну серію, залишивши за нею назву **овруцька** [6, 14]. Враховуючи принцип відповідності формацій світам, у складі серії необхідно виділити наступні світи: **білокоровицьку**, яка відповідає об'єму пісковико-алевролітової формації; **збраньківську** – трахіандезит-пісковикова формація; **толкачівську** – кварцито-пісковикова формація і **озерянську** – алевроліт-сланцева формація (табл. 2).

Таблиця 2

Схема стратиграфічного розчленування вулканогенно-осадкових відкладів Білокоровицької, Овруцької та Вільчанської структур Волинського мегаблоку на формаційній основі

Серія	Білокоровицька структура		Овруцька і Вільчанська структури	
	Геологічна формація	Світа	Геологічна формація	Світа
Овруцька	Алевроліт-сланцева Кварцито-пісковикова Пісковико-сланцева	Озерянська Толкачівська Білокоровицька	Кварцито-пісковикова Трахіандезит-пісковикова	Толкачівська Збраньківська

Таким чином, формаційний метод на парагенетичній основі є дієвим інструментом стратиграфічних побудов,

який забезпечує обґрунтоване виділення стратиграфічних підрозділів різних ієрархічних рівнів організації (се-

рій, світ, підсвіт) з урахуванням структурно-речовинних і історико-геологічних особливостей розрізів, а також фізико-хімічних умов метаморфізму, встановлених шляхом емпіричного вивчення реальних геологічних об'єктів.

Список літератури

1. Беккер Ю.Р. Особенности стратиграфии докембрия – реальные и мнимые // Сов. геол. – 1992. – № 2. – С. 106-113.
2. Стратиграфия нижнего докембрия Среднеприднепровского геоблока Украинского щита / В.Д. Колий, А.А. Сиворонов, А.Б. Бобров и др. // Геол. журн. – 1991. – № 4. – С. 28-40.
3. Херасков Н.П. Тектоника и формации. – М.: Недра, 1967. – 404 с.
4. Шатский Н.С. Избранные труды. – Т. 3. – М.: Наука, 1964. – 349 с.
5. Формацийний аналіз нижньопротерозойських формаційних комплексів Українського щита під час проведення геологознімальних робіт. Теоретико-практичні аспекти / О.Б. Бобров, А.М. Лисак, К.І. Свешніков та ін. – К.: УкрДГРІ, 2006. – 164 с.
6. Паранько І.С. Ряди стратифікованих формацій і формаційні типи протерозойських метаморфічних комплексів Українського щита. – Львів, 1997. – 35 с.
7. Драгунов В.И., Айнемер А.И., Васильев В.И. Основы анализа осадочных формаций. – Л.: Недра, 1974. – 159 с.

8. Геологические тела / Под ред. Ю.А. Косыгина. – М.: Недра, 1986. – 334 с.
9. Геологический словарь / Отв. ред. К.Н. Паффенгольц. – М.: Недра, 1978. – Т. 1. – 486 с., Т.2. – 456 с.
10. Негруца В.З., Негруца Т.Ф. Историко-геологический метод изучения докембрия. – Л.: Недра, 1988. – 196 с.
11. Салин Ю.С. Стратиграфическая корреляция. – М.: Недра, 1983. – 157 с.
12. Кореляційна хроностратиграфічна схема раннього докембрію Українського щита (пояснювальна записка) / К.Ю. Єсипчук, О.Б. Бобров, Л.М. Степанюк та ін. – К.: УкрДГРІ, 2004. – 30 с.
13. Карта геологических формаций докембрия Украинского щита (Объяснительная записка) / В.П. Кирилюк, В.Л. Колий, В.И. Лашманов и др. – К.: Госкомгеология Украины, 1991. – 116 с.
14. Паранько І.С. Геологические формации и стратиграфическое расчленение метаморфизованных вулканогенно-осадочных образований северо-западной части Украинского щита // Геол. журн. – 1988. – № 1. – С. 57-68.
15. Данилович Л.Г., Букович И.П., Полищук Л.В. Особенности петрологии вулканических образований Овручского грабена (северо-западная часть Украинского щита) // Геол. журн. – 1983. – № 6. – С. 101-109.

Рекомендовано до публікації д.г.н. В.Ф. Приходченком 25.11.09

УДК 551.781.3+553.81(477.46/.54)

© О.А. Терешкова, 2010

О.А. Терешкова

К ВОПРОСУ О СТРАТИГРАФИИ И ГЕНЕЗИСЕ РАЙГОРОДСКОЙ ТОЛЩИ ПАЛЕОЦЕНА УКРАИНСКОГО ЩИТА В СВЕТЕ ЕЕ АЛМАЗОНОСНОСТИ

Наведено детальний бібліографічний огляд досліджень райгородської товщі центрального району Українського щита. Запропоновано найбільш перспективні напрями робіт з вирішення геологознімальних і розвідувальних завдань.

Приведен детальний библиографический обзор исследований райгородской толщи центрального района Украинского щита. Предложены наиболее перспективные направления работ по решению геологосъемочных и разведочных задач.

The detailed bibliographic analysis of Raygorod strata researches of the Ukrainian shield central region is resulted. The most perspective directions of works for the decision of geological survey and prospecting tasks are offered.

Алмазоносность Украины изучается уже более 50-ти лет, и на сегодня определены перспективные площади: в пределах Волынского блока выделены Волыно-Подольский и Северо-Западный алмазоносные районы, в Подольском – Побужский, в Ингульском – Центральный, Приазовском – Западноприазовский и Восточноприазовский [1].

В связи с обнаружением кристаллов алмаза и его минералов-спутников в породах чехла центральной части Украинского щита (УЩ) значительно активизировались исследования по всестороннему изучению райгородской толщи палеоцена [2].

Первые сведения о райгородской толще встречаются в фондах ГП «Центрукргеология» в работах Т.Д. Соломухи (1948) и А.Н. Козловской (1949). Детальные геолого-стратиграфические исследования брекчиевидных пород центральной части УЩ начались в 60-х годах в рамках геологосъемочных работ масштабов 1:200 000 и 1:50 000. Проводились они И.М. Этингофом, В.А. Голубевым, Н.Ф. Поддубным, В.К. Рябчуном, В.Г. Злобенко, Г.М. Карповым, И.Н. Панкратовым, М.В. Ярцевой, Е.И. Николаевской и др. В 1969 году впервые Н.Ф. Поддубный,